

РЕШЕНИЕ

на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на професионално направление 3.3. „Политически науки“, област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

1. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА:

Процедурата е открита от Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана (ПКСПНСО) на 12.07.2019 г. (Протокол № 18) по искане на висшето училище (вх. № 571/05.07.2019). Експертната група и наблюдаващият процедурата са определени с решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол № 09/25.03.2021 г.) в състав:

1. доц. д-р Теодора Иванова Калейнска – Великотърновски университет „Св.св. Кирил и Методий“, председател
2. доц. д-р Добрин Христов Канев – Нов български университет
3. доц. д-р Албена Георгиева Танева – СУ „Св. Климент Охридски“
4. Ангелина Стефанова Богданова – редовен докторант в РУ „Ангел Кънчев“

Наблюдаващ процедурата от ПКСПНСО – проф. д.н. Антоний Тодоров.

На заседание, проведено на 29.06.2021 г. (Протокол № 12) на основание чл. 88а, ал. 6 от ЗВО и чл. 13, ал. 8, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията приеха доклада на експертната група.

Професионално направление 3.3 Политически науки е получило програмна акредитация с обща оценка 8,38 (осем цяло и тридесет и осем стотни) със срок на валидност пет години, с решение на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана при НАОА (Протокол № 11 от 06.07.2015 г.) във Факултета за икономически и социални науки за ОКС „бакалавър“ по Политология, редовна форма на обучение, с определен капацитет на професионалното направление за ОКС „бакалавър“ 350 студенти (редовна форма на обучение)

На 8.11.2018 г. с протокол № 19, Акредитационният съвет приема доклад от ПКСАНК за приключили процедури за следакредитационно наблюдение и контрол за Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, в Професионално направление 3.3. „Политически науки“. Приет е доклада на ПК за САНК относно следакредитационното наблюдение и контрол по изпълнение на препоръките.

Постоянната комисия по социални и правни науки и национална сигурност формулира **пет препоръки** към качеството на обучение в професионално направление 3.3 Политически науки, ОКС „Бакалавър“:

- 1. Да се увеличи практическата подготовка на студентите с акцент върху приложението на знанията и уменията в бъдещата им професионална реализация. /срок юни 2017/**

Препоръката е изпълнена.

В последните години са направени редица изменения: актуализиране на учебния план на специалност „Политология“, ОКС „Бакалавър“ и ежегоден мониторинг и промяна на учебния план на профилиращите дисциплини чрез въвеждане на учебен курс по „Статистика“, „Академично писане“, провеждане на учебна практика в институции.

Наред с това факултетите (ФИСН, ЮФ) имат сключени договори за провеждане на учебни практики и стажове в различни държавни и общински институции, неправителствени организации, научни и образователни организации.

В учебните планове на бакалавърските специалности е включена задължителна практика по специалността. Наскоро са приети актуализирани правила за преддипломния стаж. В рамките на редовния учебен процес са предвидени различен тип практически занимания - работа със софтуерни продукти, статистически анализи, качествени анализи на данни, приложение на теория на игрите в оценка на международни кризи и конфликти и др.

- 2. Да се разработят съвременни (екипни, интерактивни и др.) методи за обучение и проверка на знанията на студентите, най-вече по профилиращите дисциплини /срок юни 2017/**

Препоръката е изпълнена.

Във ВУ е изградена организация за поддържане и развиване на съвременните методи както на преподаване на учебния материал и водене на практическите занятия, така и за оценяване на постиженията на студентите. Тези проблеми редовно се обсъждат на общоуниверситетски и факултетни форуми, а на преподавателите се осигуряват обучения за овладяване на съвременни методи на преподаване. В учебния процес се използват съвременни информационни технологии, за които са осигурени съответните технически средства и лицензи. Например в рамките на акредитационния период прилагането на мултимедия за поднасяне на учебния материал при преподаваните дисциплини нараства – от 61,2% през 2014/2015 уч. година до 100% през 2020/2021 г. В условията на Ковид-мерките преподавателите в ПН 3.3. са разширили използването на съвременни методи на преподаване и оценяване. Студентите са получили възможност да участват в онлайн конференции и научни семинари на университетско и факултетно ниво.

- 3. Да се разработи система от стимули за екипни проектни разработки на преподавателите и студентите от катедрата, пряко свързани с преподаването. /срок юни 2017/**

Препоръката е изпълнена.

Преподавателите и студентите работят екипно с цел участие в обявени вътрешно- университетски, национални и международни проектни процедури. Добрата съвместна работа е довела до значимо нарастване на броя на екипните проекти, получили подкрепа. За периода екипи от преподаватели и студенти са спечелили общо 19 проекта с различно финансиране, като в тях участват 154 преподаватели и 70 студента. В хода на подготовката, изпълнението и отчитането на проектите, смесените екипи развиват креативност, комуникационни умения, умения да решават проблеми, да намират решения, което повишава и усещането за институционална принадлежност, особено сред младите хора. Съвместните научни разработки на преподаватели и студенти биват стимулирани по различни механизми. В индивидуалния план за дейността на преподавателите е заложена графа „Ръководство на студентска научно-изследователска работа: 20 часа упражнения годишно по решение на катедрения съвет“. Наред с това оценяването и възнагражденията на вътрешните научно-изследователски проекти е обвързано с участието на студенти и докторанти в тях. ФИСН в ПУ има политика да подкрепя финансово издаването на съвместни научни изследвания на преподаватели и студенти. Ангажиментът на катедрата към реализирането на такива публикации е обективизиран в програма Академичен наставник. Тя определя конкретните механизми за реализиране на съвместна научно-изследователска дейност между академичния състав и студентите, както и допълнителния стимул за преподавателите.

4. Да се оптимизира дейността на Клуба на политолога с цел разширяване на възможностите за привличане на завършилите специалността и по-добро наблюдение на процеса на тяхната професионална реализация.

Препоръката е изпълнена.

В рамките на периода, ежегодно се организират дискуссионни срещи /средно по една на учебен месец/, на които се разглеждат актуални проблеми и ситуации, прави се ситуационен анализ, споделят се виждания. Клубът на политолога организира и публични лекции с известни политици, които представят практическата гледна точка на правенето на политика пред студентите. Съвместно със Студентския съвет, Клубът на политолога е организирал две научни конференции за студенти и докторанти за периода, 2 семинара с Център „Образование за демокрация“ и др. Осъществени са съвместни изяви и събития с Европа Директно – Пловдив, с районни администрации Пловдив и др. Това спомага за разширяване на дейностите на Клуба, както и за разширяване на контактите със завършилите специалността и наблюдение на тяхната професионална реализация. Активна е група във ФБ,

която събира обучаеми и завършили студенти.

- 5. Да се подготви експериментална методика за сравнителен анализ на силните и слабите страни на професионалното направление в Пловдивския университет като инструмент за по-нататъшно оптимизиране на специфичния му профил.**

Препоръката е изпълнена.

Катедра „Политически науки и национална сигурност“ регулярно провежда сравнително изследване с програмите в ПН 3.3 Политически науки в българските университети. Успоредно с това тясното сътрудничество с международни партньори, осигурява възможност да се отразят световни тенденции и да се формира специфичния профил на направлението в ПУ. В резултат на провежданите проучвания е създадена нова бакалавърска програма „Международна политика и бизнес дипломация“, която е единствена по рода си в направлението и отразява принадлежността на направлението към ФИСН.

2. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 4/¹:

Въз основа на изводите в доклада на експертната група Постоянната комисия направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Констатации за изпълнение на критерий 1.1 в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: „При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище“

ПУ организира обучение в ПН 3.3. в квалификационните степени ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ и ОНС „Доктор“ в трите форми на обучение (редовна, задочна и самостоятелна подготовка). Обучението е в съответствие с неговата мисия и основни задачи, които са ясно формулирани и достъпни за публиката на сайта му. В съответствие с университетската мисия, с общите цели и задачи, факултетите, в които се преподават политически науки – Факултета по

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

икономически и социални науки (ФИСН), Юридически факултет (ЮФ), Философско-историческия факултет (ФИФ) – също разполагат със свои стратегии. От своя страна, катедрата Политически науки и национална сигурност (КПННС) към ФИСН, която е основното структурно звено, отговарящо за актуалното състояние и цялостното развитие на ПН 3.3. ПН, е разработила своя Стратегия за развитие с конкретни насоки и планове за действие.

Управлението на качеството на образователния процес се осъществява в най-широк мащаб на ниво факултет, където са налице конкретизирани правила за управление на качеството на образованието. Например в действие е Система за качество на ФИСН.

Взаимовръзката между наука и обучение като ключов аспект на университетската дейност се осъществява в ПУ, в т. ч. и по отношение на преподаватели и студенти от ПН 3.3. Този процес се основава на специално разработена и приета Стратегия за прилагане на резултатите от научно-изследователската дейност в ПУ.

Констатации за изпълнение на критерий 1.2. в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/ „Управление на качеството на образованието“

В ПУ е създадена организация за управление на качеството на учебния процес, като в действие е Система за осигуряване, поддържане и развиване на качеството на обучение и образователния продукт на ПУ. На централно равнище функционира Университетска комисия по оценяване и акредитация, която носи основна отговорност за управлението на качеството и формира университетската политика в това отношение.

На факултетско равнище системата за качеството се опира на собствени комисии по качеството, които имат свои правилници и подпомагат деканското ръководство при планиране, осъществяване и отчитане на дейностите по системата за качество. В рамките на ФИСН действа Факултетска комисия по качество и акредитация, чийто състав е обновен преди две години с по-широко представителство на студентите и докторантите.

В ПУ на университетско и факултетно ниво редовно се провеждат целеви обучения на преподавателите и на административния персонал по функционирането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството. Например през февруари на 2020 г. ФИСН провежда специализирано обучение на членовете на Факултетната комисия по качество и акредитация за онлайн анкетиране, в което са взели участие и представители на ЮФ.

В ПУ е налице Етичен кодекс на работещите в университета, който определя принципите, етичните норми и правилата за поведение, на които се

основават взаимоотношенията на ръководство, преподаватели, студенти, администрация. По-конкретно във ФИСН се прилага специално разработена Процедура за предотвратяване, установяване и санкциониране на плагиатство и други неетични практики на студенти, преподаватели и служители. В нея подробно са описани случаите, отговорностите, дейностите и санкциите. За сигнали са предоставени електронни адреси.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1. в съответствие със стандарт 2 от ESG - част 1 /1-10/ „ВУ извършва обучение по професионалното направление като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни“

В ПУ е изградена действена система за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, регламентирана в различни документи на университетско равнище като Правилника за учебната дейност, Правилата за разработване, утвърждаване и актуализиране на учебна документация, както и на факултетско равнище като действащите във ФИСН Регламент за разработване, приемане и актуализиране на учебната документация и Процедура по обновяване на учебната документация.

Разработването на учебната документация, в т.ч. на учебните програми в ПУ, вкл. и тези за ПН 3.3., е тясно свързано със стратегията за развитие както на университета, така и на факултетите и катедрите. Всички учебни програми са разработени според европейския формат ECTS label за стандартизирана учебна документация.

Ангажираните с ПН 3.3. звена на ПУ са в тесни работни контакти с различни сектори на местната общност. По начало характерно за учебните планове са практикумите и стажът, насочени към придобиване на практически умения и прилагане на теоретичните знания в реална работна среда. В този смисъл те отговарят на препоръката на ФС за засилване на практическата насоченост на обучението, като поне 10% от обучението да е с такъв характер.

В Правилника за учебната дейност в ПУ е описана оценъчната система и процедурата за завършване на курса на обучение. На тази основа факултетните съвети са определили учебните процедури във факултетите, ангажирани с обучението по ПН 3.3. Политически науки. Основна форма е писменият изпит, но в зависимост от спецификата на курса могат да се комбинират различни форми, като има и текущо оценяване.

В ПУ са предвидени и прилагани специфични процедури за контрол, анализ и одобрение на отделните учебни програми и на цялостната учебна

документация, в т.ч. и на ПН 3.3. Комисиите по качеството на отделните факултети имат за задача да проверяват учебната документация на всяка катедра и специалност в различните нива на обучение. По-специално във ФИСН е приет специален Регламент за разработване, приемане и актуализиране на учебната документация.

От важно значение е, че катедра „Политически науки и национална сигурност“ е създала и развива партньорски отношения (в т.ч. и чрез сключени двустранни договори) с местни организации на политически партии (например БСП, ВМРО, Демократична България), с органи на местната власт (например община Пловдив, кметствата на пловдивските райони), с неправителствени организации (например Асоциация „Прозрачност без граници“, Център „Образование за демокрация“, Българска асоциация по киберсигурност и др.). В рамките на това утвърдено сътрудничество се обсъждат и възможностите и нуждите от осъвременяване на учебните планове и програми.

В бакалавърските програми на ПН 3.3. съотношението между задължителни, избираеми и факултативни дисциплини е следното: за специалност „Политология“ – 74:10:16; за нововъведената специалност „Международна политика и бизнес дипломация – 72:11:17. По отношение на хорариума съотношението между задължителни дисциплини, от една страна, и избираеми, факултативни, спорт, от друга, и при двете специалности е 82:18.

При ОКС Магистър картината е следната: при досегашните специалности във ФИСН задължителните дисциплини са в диапазона между 71% и 80%. При нововъведената специалност „Политически мениджмънт и комуникация“ съотношението между задължителни и избираеми е 87:13 (86:14 от гледна точка на хорариума). При „Дипломация и международни отношения“ във ФИФ съотношението е 71.43:28.57; при „Международни отношения“ в ЮФ задължителните дисциплини са 20, а избираемите – 19 или съотношението е 51.3:48.7.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1. в съответствие със стандарт 3 от ESG - част 1 /1-10/ „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното професионално направление“

Във ВУ е изградена организация за поддържане и развиване на съвременните методи както на преподаване на учебния материал и водене на практическите занятия, така и за оценяване на постиженията на студентите. Например в рамките на акредитационния период прилагането на мултимедия за поднасяне на учебния материал при преподаваните дисциплини нараства – от 61,2% през 2014/2015 учебна година до 100% през 2020/2021 г. В условията на Ковид-мерките преподавателите в ПН 3.3. са разширили използването на

съвременни методи на преподаване и оценяване.

На студентите от ПН 3.3. са осигурени различни възможности за включване в практическо обучение, в рамките на редовния учебен процес са предвидени различен тип практически занимания. Например при такива занимания студентите работят със софтуерни продукти и решават задачи, изискващи приложение на сложни информационни технологии – статистически анализи, качествени анализи на данни, приложение на теория на игрите в оценка на международни кризи и конфликти.

Резултатите от проучванията на студентските мнения сочат, че студентите са силно заинтересовани и мотивирани за обучение по образователните програми. Както беше споменато, над 50% от анкетирания не съжаляват за направения си образователен избор – специалност, форма на обучение и факултет. Тази тенденция се потвърждава и чрез продължаване на образованието в магистърските програми.

Според резултатите от проведените в рамките на ФИСН проучвания средният относителен дял на наетите през първите две години след завършването на обучението е около 70%. Завършилите се реализират успешно в политическата сфера, държавната администрация, неправителствени организации.

В рамките на професионалното направление е осигурена ефективна обратна връзка между преподаватели и студенти. Приемането например на новата магистърска програма „Политически мениджмънт и комуникация“, както и стартирането на програма „Академичен наставник“ от учебната 2021/2022 г., са в отговор на споделеното мнение от студентите.

Основните правила по отношение на студентски жалби и тяхното разглеждане в ПУ са посочени в Правилника за организацията и дейността на Комисията по етика и академично единство.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1. в съответствие със стандарт 4 от ESG - част 1 /1-10/ „Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане“

ПУ „Паисий Хилендарски“ е приел и прилага цялостна система за оповестяване на публично приетите от него документи, които очертават „жизнения цикъл“ на студента.

В Университета е налична он-лайн система за кандидатстудентска информация и реклама и електронна система за прием, електронен каталог на специалностите и електронен информационен масив за интересующите се от квалификация, преквалификация и специализация, които са налични на официалната уебстраница на ВУ. Информацията за приема в докторските

програми на ФИСН се представя на публиката и чрез специализиран сайт на отдел „Развитие на академичния състав и докторантури“.

Съществуват общоуниверситетски правила за признаване на придобитото висше образование и завършените периоди на обучение в чуждестранни ВУ за кандидати, които продължават образованието си в ПУ.

В ПУ има създадени процедури за информирание, привличане и осигуряване на възможности за мобилност на обучаващите през целия жизнен цикъл на обучението им във ВУ. Те са най-вече свързани с възможностите на програма Еразъм+, но и с включването на ФИСН в международни проекти и международна университетска мрежа Central and South East European PhD Network.

Студентите редовно участват във факултетски, университетски, национални и в международни научни проекти. Катедрата е последователна в търсенето на възможности за разширяване на своето включване в изследователски проекти (52 за периода) и включването на студенти в тях (71). Много добре е представена и публикационната студентска активност с общо 120 публикации за периода до 2018 г.

В трите факултета съществува система за набиране на обратна информация от страна на студенти и завършващи, свързани с качеството на преподаването, кариерно професионално развитие, професионална реализация и успеваемост.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 5 /1-10/ „Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление“

ПУ е изградил и институционално специализирано звено, което да следи за развитието на академичния състав и докторантурите /РАСД/. Освен това, съществува практика факултетите да разработват свои вътрешни изисквания за развитие на академичния състав, одобрени от ФС /напр. ФИСН - Пр № 134/22.04.2019/. ВУ е създадо специализиран сайт, който гарантира публичното оповестяване на процедурите.

Обезпечаването на лекциите от преподаватели на първи ОТД в професионалното направление 3.3. Политически науки, ОКС „Бакалавър“, в рамките на катедра „Политически науки и национална сигурност“ е 50%; а от преподаватели на втори ОТД – 25%. Обезпечението по профилиращите дисциплини с хабилитирани преподаватели на първи ОТД от катедри, извън катедра „Политически науки и национална сигурност“ е 100%.

Като цяло, от хабилитираните преподаватели на I ОТД в ПУ в програмите на професионалното направление са 17 хабилитирани преподаватели (74%) и 6

нехабилитирани (26%), но с шифър „Политически науки“ са само 5 преподаватели (2 хабилитирани и 3 нехабилитирани). На II ОТД – 2 преподаватели (8%). Средната възраст на преподавателския състав на първи ОТД е 47 години, а на втори ОТД – 61 г.

В ОКС „Магистър“ (три програми, в три различни факултета), осигуряването с преподаватели е както следва:

- Магистърска програма „Дипломация и международни отношения“: обезпечаване на лекциите от преподаватели на първи ОТД – 65%; на втори ОТД и хонорувани – 35% като всички профилиращи дисциплини са обезпечени с хабилитирани преподаватели.

- Магистърска програма „Международни отношения“: обезпечаване на лекциите се осъществява от 9 професори, 2 доценти, 1 главен асистент и 1 асистент, на първи и втори ОТД и от 5 хабилитирани преподаватели на граждански договори.

- Магистърска програма „Политически мениджмънт и комуникация“: обезпечаване на лекциите от преподаватели на първи ОТД – 90%; на втори ОТД и ХОН – 10%, като всички профилиращи дисциплини са обезпечени с хабилитирани преподаватели.

Все пак хабилитираните преподаватели по 3.3. Политически науки са 4-ма за всички програми, което изисква усилие на университета за развитието на академичния си състав именно в това направление.

Констатации за изпълнение на критерий 5.2. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 5 /1-10/ „Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея“

Научните трудове (монографии, учебници, сборници) се регистрират в националната система на публикациите. Същите съдържат анотации както на български, така и на английски език. Публикациите в изданията на Факултета по икономически и социални науки се рецензират от членове на постоянни и временни редакционни колегии и се подлагат на научна редакция и граматическа корекция, чиито автори задължително са посочени в изданията. Наблюдава се висока активност на научно-изследователската дейност на преподавателския състав в специализирани и индексирани списания.

Проверката констатира, че в резултат на публикационната активност на академичния състав на Факултета по икономически и социални науки за периода 2014 – 2018 г., научните публикации в страната са общо 400 в т. ч. монографии, глави в монографични изследвания, студии, статии, доклади, рецензии на книги, учебници и учебни пособия, а в чужбина броят им е 82.

Реализирани са участия в национални и международни научни и образователни форуми през последните 5 години на един преподавател от факултета на основен трудов договор с висшето училище, чиято средна стойност е 3 бр. участия за целия отчетен период. Сключени са 3 броя международни научни договори. Проверката показва, че общо 15 е броят на успешно защитилите редовни докторанти на един преподавател на безсрочен основен трудов договор с висшето училище. Установено е, че участията на академичния състав на Факултета в международни и национални проекти са над 20. По отношение мобилността на преподаватели също се наблюдава ръст. Броят на чуждестранните преподаватели у нас с цел преподаване е 3, за разлика от изходящата мобилност, чийто брой е 14.

В резултат на направеното проучване се установи, че академичният състав, студентите и докторантите на Факултета по икономически и социални науки имат свободен достъп до специализирани бази данни, като за периода 2013-2017 г. в SCOPUS те са 29, а в Web of Science – 25. През оценявания период са публикувани 33 научни статии на преподаватели от факултета в списания с импакт фактор (Web of Science), чиято цитируемост е 18, а броят на публикациите в списания с импакт ранг (Scopus) е 35 при 23 отчетени цитата.

Проверката показва, че относителният дял на публикациите в реферирани научни списания и сборници спрямо общия брой публикации на академичния състав на факултета на основен трудов договор с висшето училище е 14,11%. Констатира се, че броят на публикациите на академичния състав на основен трудов договор с висшето училище през отчетния период към броя на академичния състав на факултета е със средна стойност 8,05 бр. публикации, а стойността на цитиранията на научни трудове на преподаватели от факултета на основен трудов договор в реферирани научни списания и сборници е 0,683 бр.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1. в съответствие със стандарт 6 от ESG - част 1 /1-10/ „Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такава“

За обучението на студентите от ФИСН са осигурени аудитории, учебни зали и центрове. Материалната база е достатъчна в количествено отношение, като според представения доклад, непрекъснато повишава своето качество.

За студентите във ФИСН е изградена съвременна информационна инфраструктура чрез интегриране на собствени информационните ресурси с ресурсите на ПУ. За целите на обучението ФИСН разполага с 2 компютърни зали

с достатъчно места и с високоскоростен достъп до интернет, библиотека с компютърни места. Залите са оборудвани с проектори, екрани и озвучаване. Специалността разполага с принтери, копирни машини и друга логистична апаратура. За всички студенти и преподаватели от ФИСН е осигурен достъп до безплатни лицензирани софтуерни продукти, предоставени от МОН.

Библиотеката на ФИСН функционира като филиал на университетската библиотека на ПУ, напълно изградена по класическата библиотечна фондова структура. Библиотеката на ФИСН е разширена до 15 работни места и разполага с компютри и друга необходима техника.

ФИСН разполага с Лаборатория за компютърно подпомагане на обучението и научните изследвания. Факултетът е активен в използването на електронни курсове (над 30) и помагала в учебния процес на платформата Moodle. Но въпреки това трябва да се разшири и осигуряването на учебния процес с по-голям брой дигитални ресурси – учебници и помагала.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1. в съответствие със стандарт 7 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление и последващата реализация на завършилите“.

За ефективно управление на цялата учебна и административна документация факултетите, осигуряващи обучението по 3.3 политически науки използват университетската информационна система, която автоматизира дейността в учебен отдел и цялото административно обслужване. На основа на базата данни се генерират всички справки.

Регулярно се организират срещи между представители на студентите и деканското ръководство през учебната година. Факултетната комисия по качеството с участието на студентски представители редовно е провеждала анкетни проучвания на студентското мнение за степента им на удовлетвореност по всички възможни теми, което е посрещано с интерес от преподавателите.

Периодично се осигурява свободен достъп до бази данни с научна литература като Scopus, Science Direct и др. чрез университетския сървър.

Силните и слабите страни на образователния процес са обсъждани и с представители на бизнеса. Препоръките им като работодатели са насочени най-вече към увеличаване на приложимите в практиката знания и засилване на чуждоезиковото обучение.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1. в съответствие със стандарт 8 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление“

На факултетно равнище се осигурява актуална информация за образователната и научноизследователската дейност в ПН 3.3 чрез ежегодно организиран „Ден на отворените врати“. Осигурен е достъп до електронна „Система за анализ на научните изследвания“ с информация за публикации и резултати на преподавателите от Факултета. Преподавателите от факултетите имат профили в ResearchGate.

Факултетите периодично обявяват условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация, които предлага професионалното направление чрез специализираните сайтове, регионални и национални средства за масова комуникация, срещи с потребители на кадри, лекции на специалисти от практиката и гост-лектори, срещи с представители на политически партии и държавни институции, Тристранен форум „Студентите питат – бизнесът и науката отговарят“, чрез медиите, сайта на ФИСН и по информационните табла.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1. в съответствие със стандарт 9 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление“.

ФСИН събира информация регулярно чрез организиране на набор от анкети, официални запитвания, он-лайн анкети, дискусии, срещи, като така гарантира актуалността на програмите. Проучването на мненията, оценките и предложенията на студентите и работодателите за качеството и удовлетвореността от учебното съдържание, методите на преподаване и оценяване се извършва периодично в рамките на Системата за управление на качеството и при обсъждания със Студентския съвет.

Във ФСИН ежегодно се планират, организират и провеждат вътрешни одити от Факултетната комисия по качеството.

ПУ съблюдава изискванията на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS), като публикува учебните си планове и програми в съответния формат, съответно на български и английски език. Прави впечатление, че на английски език е публикувана само общата информация на ниво ФСИН, а липсва такава свързана със специфичните учебни програми и планове.

Мониторингът на успеваемостта на обучаваните във ФИСН студенти се извършва чрез проследяване и анализ на професионалното развитие на завършващите факултета бакалаври и магистри чрез анкети на книжен носител, и налична в електронен вариант.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1. в съответствие със стандарт 10 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите извършват планирани дейности за

самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление“.

Системата по качество в ПУ преминава през периодично – циклично одитиране посредством проверките от акредитационните комисии.

Във вътрешен план, във ФИСН, ЮФ и ФИФ редовно се извършва самооценка на цялата учебна документация по специалности и професионални направления, което се прави както по катедри, така и в Комисията за качество и се разглежда от ФС.

В последните години са направени редица изменения: актуализиране на учебния план на специалност „Политология“, ОКС „Бакалавър“ и промяна на учебния план на профилиращите дисциплини чрез въвеждане на учебен курс по „Статистика“, „Академично писане“, провеждане на учебна практика в институции; прилагане на съвременни информационни методи в процеса на обучението и нарастване на дела на съвременните методи на оценяване; значително увеличаване на участието на смесени екипи преподаватели-студенти/докторанти в проектни предложения. Значително е разширена и работата на Клуба на политолога в организирането на множество дискуссионни срещи, лекции, посещения в институции, работа с други студентски неформални групи, участие в изборни кампании; разработване на експериментална методика за сравнителен анализ на силните и слабите страни на професионалното направление.

Няма данни за специфично външно оценяване на професионалното направление извън процедурите на НАОА.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване, на основание чл.88а, ал.5, т.1 от ЗВО и чл. 38, ал.2 от ПДНАОА, членовете на Постоянната комисия гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация на професионално направление по десетобалната система, в съответствие с чл. 79 (1) на Закона за висшето образование.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА „Правила за гласуване на процедури за акредитация и оценяване на проекти“, на **22.07.2021 г. (Протокол № 14)** Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана взе следното **РЕШЕНИЕ**:

1. Дава програмна акредитация на професионално направление 3.3 „Политически науки“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ на основание обща оценка 8,42 (осем цяло и четиридесет и две стотни) за образователно-квалификационни степени (ОКС):

ОКС „бакалавър“:

„Политология“ –редовна форма на обучение;

„Международна политика и бизнес дипломация“ - редовна форма на обучение;

ОКС „магистър“:

„Политически мениджмънт и комуникация“ – редовна форма на обучение;

„Международни отношения“ – задочна форма на обучение

„Дипломация и международни отношения“ – редовна форма на обучение;

2. Срокът на валидност на акредитацията е до следващата програмна акредитация на ПН 3.3, съгласно графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО.

3. Определя капацитет на професионално направление 3.3 Политически науки в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, както следва:

- за ОКС „бакалавър“– 150 студенти;

- за ОКС „магистър“– 90 студенти;

Общо за професионалното направление: 240 студенти (редовно и задочно обучение).

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана прави следните **препоръки**:

1. Да се увеличи броят и делът на хабилитираните преподаватели в професионално направление 3.3. „Политически науки“ на първи трудов договор. Срок: до началото на академичната 2022/2023 година.

2. Да се осигури учебния процес с по-голям брой дигитални ресурси – учебници и помагала. Срок: постоянен

3. Да продължат усилията за насърчаване на изходящи студентски и докторантски мобилности. Срок: постоянен.

4. С оглед изследването на студентското мнение да се създаде устойчива система за проследяване на кариерното развитие на завършилите възпитаници на ПУ. Срок: до следващата програмна акредитация на професионалното направление.

Председател на ПКСПНСО:.....

(проф. д.н. Гошо Петков)